

Sygn. akt VI U 97/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 12 stycznia 2016 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołania S. A.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 25 listopada 2014 r., znak: (...)

w sprawie: S. A.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

I zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonemu S. A. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 września 2014 r. na stałe;

II stwierdza odpowiedzialność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. Akt VIU 97/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 listopada 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. po rozpoznaniu wniosku S. A. z dnia 5 września 2014 roku odmówił przyznania wnioskodawcy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy powołując się na orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z dnia 19 listopada 2014 roku, w którym to orzeczeniu komisja nie stwierdziła niezdolności do pracy ubezpieczonego. Odwołanie od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony domagając się jej zmiany i przyznania prawa do renty. W uzasadnieniu odwołujący wskazywał, że w jego ocenie decyzja jest krzywdząca. Podstawą wydania decyzji odmownej było orzeczenie komisji lekarskiej, która stwierdziła, że nie jest niezdolny do pracy, mimo, że od lat wczesnego dzieciństwa pobierał rentę. W wieku wczesnoszkolnym wykryto u niego porażenie mózgowie dziecięce. W ostatnim czasie, co roku ma problem z przyznaniem świadczenia rentowego, a przez stan zdrowia, stan jego zdrowia się nie poprawia, kiedy próbował jakiś czas temu podjąć zatrudnienie wyrzucano go z pracy po kilku dniach. Powodem miało być niewykonywanie poleceń, a, aż raczej niezrozumienie poleceń. W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując argumentację przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Ubezpieczony... Sąd Okręgowy ustalił i rozważył co następuje. Ubezpieczony S. A. urodzony (...) miał przyznane prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, od, ostatnio w okresie od 1 kwietnia 2012 roku do 31 marca 2014 roku. Rentę tę przyznano mu na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 13 maja 2013 roku w sprawie

o sygnaturze akt VI U 5318/12. W dniu 5 września 2014 roku ubezpieczony złożył wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Orzeczeniem z dnia 17 października 2014 roku lekarz orzecznik ZUS ustalił, iż ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy, a następnie komisja lekarska ZUS po rozpoznaniu sprzeciwu ubezpieczonego orzeczeniem z dnia 19 listopada 2014 roku także ustaliła, iż ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy. Orzeczenie komisji lekarskiej ZUS stanowiło podstawę do wydania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. zaskarżonej decyzji z dnia 25 listopada 2014 roku. W celu zweryfikowania stanowiska organu rentowego opartego na orzeczeniu komisji lekarskiej ZUS Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii zespołu biegłych sądowych w składzie, specjalista medycyny przemysłowej, specjalista z zakresu psychiatrii, specjalista psycholog kliniczny, specjalista neurolog i specjalista rehabilitacji medycznej. Zespół biegłych sądowych w opinii z dnia 21 sierpnia 2015 roku, karta 18, 21 akt sprawy rozpoznał u ubezpieczonego mózgowo porażenie dziecięce z zespołem piramidowym i niedowładem lewostronnym, organiczne zaburzenia nastroju, upośledzenie umysłowe lekkie, organi..., ograniczenie ruchomości st..., obu stawów biodrowych w trakcie dalszej diagnostyki. Na podstawie przeprowadzonych badań sądowo - lekarskich oraz po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną zebraną w aktach sprawy biegli sądowi ustalili, iż stan zdrowia badanego powoduje nadal częściową niezdolność do pracy trwale od dnia wstrzymania prawa do renty. U ubezpieczonego występują zaburzenia wymienione w rozpoznaniu w punktach 1, 3. Biegli wskazali, że badany w szkole pods..., podstawowej został zakwalifikowany do kształcenia specjalnego. U badanego występuje deficyt funkcji poznawczych, które są podstawą prawidłowej orientacji w otoczeniu i adaptacji do zmieniających się warunków otoczenia. W badaniu stwierdzono znacznie trudności w rozumieniu sytuacji społecznych i niski zasób pojęć. Występujące u badanego objawy miały znaczący wpływ na jego codzienną aktywność i funkcjonowanie w środowisku oraz relacje społeczne. Deficyt funkcji poznawczych oraz zaburzenia współwystępujące spowodowały niepowodzenie w osiągnięciu oczekiwanego poziomu kompetencji społecznych i w znacznym stopniu ograniczają społeczne dostosowanie zawodowe ubezpieczonego. U badanego biegli sądowi stwierdzili także niepełnosprawność sprzężoną, mózgowo porażenie dziecięce oraz upośledzenie umysłowe. W związku z tym w przypadku chorób układu nerwowego wieku rozwojowego w pods..., podstawowym wyznacznikiem niezdolności do pracy jest poziom przystosowania w środowisku społecznym ze szczególnym uwzględnieniem aktywności zawodowej. Biegli proponowali przyjąć, że badany jest zd..., nie jest zdolny do regularnego wykonywania zatrudnienia w celu osiągnięcia wynagrodzenia na otwartym rynku pracy. Biegli nie zgodzili się z opinią lekarza orzecznika ZUS oraz z 17 października 2014 roku oraz komisji lekarskiej ZUS z dnia 19 listopada 2014 roku. Po przeprowadzeniu badań dla celów sądowych przy współudziale medycyny pracy, uwzględniając wszystkie ograniczenia wynikające z przebiegu procesu chorobowego dokonali oni odmiennej kwalifikacji niż organ rentowy w zakresie ustalenia zdolności do pracy. Zdaniem biegłych sądowych praca może być obecnie traktowana, praca ubezpieczonego wyłącznie, jak, czy głównie, jako forma rehabilitacji społeczno - zawodowej. Na, na przykład zatrudnienie w zakresie, w zakładzie aktywności zawodowej, lub na rynku chronionym. Stwierdzono u badanego ograniczony zakres i czas zajęć, stąd proponowana przez ni..., biegłych sądowych częściowa niezdolność do pracy na, trwała od dnia wstrzymania prawa do renty. Zdaniem biegłych sądowych obniżony poziom funkcjonowania intelektualnego jest jednym z aspektów upośledzenia umysłowego. Konieczna jest również ocena umiejętności społecznych i adaptacyjnych, a także dokładna ocena możliwości edukacyjnych i zawodowych. Zawsze należy uwzględnić zaburzenia współwystępujące. U badanego biegli sądowi stwierdzili ograniczenie ruchomości obu stawów biodrowych oraz niedowład połowiczny lewostronny. Wydolność statyczna - dynamiczna kończyn dolnych jest obniżona po lewej stronie. Wyżej wymienione schorzenia stanowią przeciwwskazania do wykonywania pracy fizycznej, dźwigania ciężarów, długotrwałej pracy w pozycji wymuszonej oraz wymagającej pełnej sprawności psychofizycznej. Natomiast niepełnosprawność, niepełnosprawność intelektualna po uwzględnieniu przeciwwskazań zdrowotnych do zatrudnienia w warunkach wymienionych powyżej uniemożliwia aktywizację zawodową na otwartym rynku pracy. Zastrzeżenia do tej opinii wniósł organ rentowy w piśmie procesowym z 5 października 2015 roku. Powołując się na stanowisko przewodniczącego komisji lekarskiej ZUS pełnomocnik organu rentowego wskazał, że ubezpieczony, lat 40 po szkole zawodowej specjalnej ogrodnik, wykonuje różne prace. Z opisu badania psychiatrycznego wynika brak zmian powodujących długotrwałą niezdolność do pracy. Orzeczenie komisji lekarskiej ZUS zostało wydane z uwzględnieniem opinii konsultanta psychiatrii ZUS, z dnia 17 października 2014 roku, który rozpoznał u ubezpieczonego upośledzenie umysłowe lekkie oraz zaburzenia zachowawcze, oceniając, że niewielkie nasilenie zaburzeń stanu, stanu psychicznego nie powoduje długotrwałej niezdolności do pracy. Tak, więc skoro wnioski bada..., biegłego psychiatry i konsultanta psychiatrii ZUS są sprzeczne,

a biegły psychiatra nie wykazał istnienia ostrej psychopatologii, a badany neguje występowanie myśli suicydalnych organ rentowy wnosil o powołanie drugiego zespołu biegłych celem obiektywizacji tym bardziej, że zarówno upośledzenie umysłowe lekkie, jak i móz..., mózgowie porażenie dziecięce z zespołem piramidowym i niedowładem lewostronnym zostało wniesione przez ubezpieczonego do ubezpieczenia. Zdaniem Sądu Okręgowego zastrzeżenia organu rentowego nie zasługiwały na uwzględnienie. Biegli sądowi w sposób niezwykle obszerny sformułowali swoją opinię. Przeprowadzono szczegółowe badanie psychiatryczno - psychologiczne oraz konsultacje medycyny pra..., lekarza medycyny pracy, jak również konsultacje specjalisty rehabilitacji medycznej, który stwierdził ograniczenie ruchomości obu stawów do..., biodrowych, niedowład połowiczny lewostronny i występującą obecnie w stanie zdrowia ubezpieczonego wydolność statycznie - dynamiczną kończyn dolnych obniżoną po lewej stronie. Opinia powołanego w sprawie zespołu biegłych sądowych miała charakter kompleksowy w tym znaczeniu, iż oceniała wpływ wszystkich schorzeń ubezpieczonego na możliwości...

[**koniec części** 00:17:48.254] MZN278434_02

[**Przewodniczący** 00:17:49.730] Jego zat..., możliwości wykonywania przez niego zatrudnienia na otwartym rynku pracy. Biegli przeanalizowali także to, iż ubezpieczony już w szkole podstawowej chodził w klasach 1..., chodził do szkoły podstawowej tylko do klasy 1 i 2 natomiast w klasie 3 do szkoły specjalnej. Miał trudności ze wszystkimi przedmiotami w szczególności z matematyką. W 1993 roku ukończył wprawdzie specjalną szkołę zawodową w zawodzie ogrodnik, podejmował w tym pracę, w tym zawodzie pracę kilka razy jednak nie utrzymał zatrudnienia. Próbował po tym zatrudnienie w firmie (...) gdzie pracował 8 miesięcy a z dokumentacji wynikało, iż z powodu niezrozumienia złożonych poleceń zapominał, co ma robić i pracował zbyt wolno. Nie zdobył on innych kwalifikacji zawodowych. Ma zdiagnozowane mózgowie porażenie dziecięce, postać lewostronną spastyczną. Z tego powodu chodził o kuli łokciowej, aktualnie chodzi bez kuli, niedosłyszony na prawe ucho, nosi szkła korekcyjne. Leczy się także w Poradni Zdrowia Psychicznego od 1994 roku z rozpoznaniem upośledzenie umysłowe w stopniu um..., lekko him..., na umiarkowanym oraz organiczne zaburzenia nastroju. Biegły psycholog i psychiatra w opisie badania stanu psychicznego ubezpieczonego wskazali także, że myślenie abstrakcyjne u niego jest nieobecne, choć rozumie znaczenie prostych pojęć abstrakcyjnych. W wywiadzie tendencja do zalegania negatywnych stanów emocjonalnych, wybuchów niekontrolowanej złości od agresji w sytuacjach stresu i frustracji. Badany prezentuje niski poziom wiedzy ogólnej, nie deklaruje żadnych zainteresowań typu intelektualnego, myślenie przyczynowo skutkowe uogólnianie i wnioskowanie występuje u badanego tylko w prostych postaciach zwykle na poziomie konkretnym. Dąży do posługiwania się schematami, oczekuje pomocy w momencie problemów, planowaniu i ocenie skutków działań. Jest niesamodzielny, bierny intelektualnie. Ma bardzo niską motywację do wysiłku umysłowego między innymi z powodu niskiej oceny swoich kompetencji w tym zakresie. Mając na względzie powyższy opis badań przeprowadzonych przez biegłych sądowych przedstawionych w opinii pisemnej jak również sposób argumentacji biegłych sądowych i uzasadnienie ich stanowiska Sąd Okręgowy uznał, iż opinia biegłych sądowych stanowi wystarczający dowód do wydania w sprawie merytorycznego rozstrzygnięcia gdyż ma bardzo dużą moc dowodową i wiarygodność. Z tego względu Sąd Okręgowy pominął zastrzeżenia organu rentowego w szczególności nie uwzględniając również wniosku o powołanie drugiego zespołu biegłych. Zastrzeżenia organu rentowego powołując się na wykonywanie przez ubezpieczonego po szkole zawodowej pracy ogrodnika, ale jak wynika nie tylko pracą ogrodnika, ale również prostych prac takich jak sprzątanie ubezpieczony nie potrafi utrzymać ze względu na swój stan psychiczo-psychiat..., psychiatryczno-psychologiczny, co opisali konkretnie biegły..., biegli sądowi. Argumentując, iż ubezpieczony cierpi na upośledzenie umysłowe lekkie, organ rentowy pominął argumentację biegłych sądowych, iż obniżony poziom funkcjonowania intelektualnego jest tylko jednym z aspektów upośledzenia umysłowego a konieczna jest również ocena umiejętności społecznych i adaptacyjnych a także dokładna ocena możliwości edukacyjnych i zawodowych z jednoczesnym uwzględnieniem zaburzeń współwystępujących. To, iż ubezpieczony nie zgłasza myśli suicydalnych nie łączy, nie cierpi obecnie na ostrą psychopatologię nie może stanowić decydującego, w ocenie Sądu, argumentu o tym, iż ubezpieczony jest w pełni zdolny do pracy. Tym bardziej czy..., gdy uwzględni się historię zdobywania jego kwalifikacji zawodowych oraz historię jego aktywności zawodowej, w której nie potrafił on przez dłuższy okres utrzymać zatrudnienia z przyczyn tkwiących w jego stanie zdrowia, w szczególności psychiatryczno-psychologicznego a należy także uwzględnić fakt współwystępowania innych schorzeń ubezpieczonego, także schorzeń układu ruchu, stawów biodrowych, które ostatecznie powodują przeciwwskazania jak wskazali biegli sądowi do wykonywania pracy fizycznej, dźwigania ciężarów w długotrwałej pracy w pozycji wymuszonej oraz wymagającej pełnej sprawności

psychofizycznej. Organ rentowy nie dostrzega, iż ubezpieczony według opinii biegłych zachował częściowo zdolność do pracy gdyż opinia stwierdza trwałą niezdolność do, częściową do wykonywania zatrudnienia. Argumenty biegłych sądowych do trwałej niezdolności w aspekcie przeanalizowanego przez biegłych sądowych i ustalonego przez Sąd okresu aktywności zawodowej ubezpieczonego uzasadniało w ocenie Sądu, także przyznanie renty na stałe, gdyż nie ma widoków na poprawę stanu zdrowia ubezpieczonego i odzyskanie pełnej zdolności do pracy. Należy także podkreślić, iż to, iż jak twierdził organ rentowy, ubezpieczony wniósł pewne schorzenia do ubezpieczenia nie stanowi przeszkody do przyznania mu renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy albowiem ubezpieczony w poprzednim okresie już taką rentę pobierał a biegli sądowi orzekli w zasadzie ciągłość częściowej niezdolności do pracy od ustania poprzedniego prawa do renty i Sąd nie mógł w niniejszej sprawie przyznać tej renty za okres sprzed złożenia wniosku, bo sprzeciwia się temu artykuł 129 Ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Tym niemniej z opinii biegłych wynika, że ten stan zdrowia ubezpieczonego charakteryzujący się częściową, trwałą niezdolnością do pracy występuje już od poprzedniego okresu ustania prawa do renty czy okresu od, od dnia ustania prawa do renty pobieranej w poprzednim okresie. Zgodnie z artykułem 57 i pięć..., renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki: jest niezdolny do pracy, ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy. Niezdolność do pracy powstała w okresach wskazanych w punkcie III ustępu 1 artykułu 57 albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów. Ubezpieczony..., niesporne było między stronami, że ubezpieczony spełnił warunek, który z punktu II-go to znaczy ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy oraz, że niezdolność do pracy istniała, powstała w ciągu 18 miesięcy od ustania poprzednio pobieranego prawa do renty. Organ rentowy nie kwestionował także w toku procesu spełnienia przez ubezpieczonego przesłanek z artykułu 58 a w szczególności posiadania wymaganego okresu niezdolności do pracy w ostatnim dziesięcioleciu przed jej powstaniem, bądź przed złożeniem wniosku. Zgodnie z art..., w związku z tym wskazać jeszcze należy, iż artykuł 59 Ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tekst jednolity Dziennik Ustaw z 2015 roku, pozycja 748, wskazuje, iż renta..., iż osobie, która spełni warunki określone w artykule 57 przysługuje renta stała, jeżeli niezdolność do pracy jest trwała. Taką niezdolność orzekli biegli sądowi i w ocenie Sądu Okręgowego należało zmienić zaskarżoną decyzję na podstawie artykułu 477 ze znakiem 14 paragraf 2 Kodeksu postępowania cywilnego, w związku z powołanymi przepisami Ustawy emerytalno-rentowej artykułem 57, 58 i 59 oraz 12 i 13 Ustawy emerytalno-rentowej. Wskazać także należy, że zgodnie z artykułem 13 ustępem 1 Ustawy przy ocenie stopnia i przewidywalnego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania, co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się po pierwsze: stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, po drugie: możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne. Biegli sądowi analizując możliwości zatrudnieniowe ubezpieczonego zgodnie z poziomem posiadanych przez niego kwalifikacji uwzględniali..., uwzględnili w swojej opinii wszystkie kryteria wymienione w artykule 13 ustępie 1. W punkcie II wyroku Sąd na podstawie artykułu 118-tego ustępu 1 a stwierdził odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji albowiem z okoliczności sprawy wynika, iż biegli sądowi dysponowali tym samym materiałem orzecznym, który pozostawał także do dyspozycji lekarskich organów orzeczniczych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w postępowaniu administracyjnym. Za wadliwe orzeczenie komisji lekarskiej ZUS w takim przypadku odpowiedzialność ponosi organ rentowy. Na tym wygłoszenie uzasadnienia zakończono. (...)